

Yüzde yüz yüz yüze eğitim: YÜZDE YÜZ ÇILGINLIK OLUR

Son günlerde üniversite eğitiminde çok önemli bir konu gündeme geldi. YÖK başkanı Prof. Dr. Erol Özvar bir açıklama yaparak "artık yüz yüze eğitimin vakti geldi" dedi. Bu açıklamaya öğrenciler ayn, akademisyenler ayn, üniversiteler ayn geri bildirim vermeye başladı. Aslında 2022-23 eğitim döneminde hem yüz yüze hem de online eğitim, yani hibrit eğitim uygulandı. YÖK yaptığı açıklamada küreselleşen dünyada online eğitimin önemine vurgu yaparak eğitimin artık yüzde 40 oranında online olacağını belirtmişti.

Özvar'ın "artık yüz yüze eğitim" derken, artık pandemi psikolojisinden sıyrılılım ve yüz yüze eğitime önem verelim' ana fikri mi var, yoksa online eğitimi tamamen kaldırıp tekrar eski usul yüz yüze eğitime geçelim mi ana fikri var tam anlamadım. Ama gençler adına bir konuda endişelendim. Çünkü tamamen yüz yüze eğitime geçmenin çok ciddi handikapları var.

YÜZ YÜZE EĞİTİMİ KİM İSTER? KİM İSTEMEZ?

Çok ciddi araştırmalar yaptım, iki yıl boyunca ben de online eğitimlere katıldım. Deneyimlerim hep aynı şeyleri gösterdi. Kim yüz yüze eğitim ister? Söyleyeyim.

Yaşı 60'ların üzerinde olan bilgisayar ve teknoloji ile arası iyi olmayan, internet kullanmasını bilmeyen eski nesil hocalar yüz yüze eğitimi ister. Çünkü onlar bu online eğitim işini beceremediler.

Büyük kampüslere yatırım yapan İstanbul üniversite oligarşisi yüz yüze eğitimi ister. Çünkü iki sene boyunca büyük şatafatlı kampüs ve plazalara öğrenciler gelmediği için ek gelirlerini kaybettiler. İşlettikleri kantinler para kazanmadı, işlettikleri servisler para kazanmadı, kampüsler veya plaza üniversitelerin içinde yer alan kırtasiyecisi, kafecisi bilmem nesi para kazanamadı. O kampüslerin yakın çevresinde bina kiralayanlar, emlakçılar para kazanamadı. Bunların hepsi yüz yüze eğitimi ister. Üniversitelerin "önerdiği yurt" veya "önerdiği konaklama" yerleri yüz yüze eğitimi ister. Neden? Çünkü bu konuların arkasında sadece tek bir şey var: "RANT!"

Özellikle İstanbul'da çok büyük kampüs ve plaza yatırımları yapan üniversiteler var. Bunlar hem kapasitelerini arttırıp daha fazla müşteri (burada müşteri öğrenci oluyor) toplamayı amaçlıyorlar hem de kurumsal markalarını eğitim kaliteleri ile değil, şatafatlı binalar ve kampüsleri ile etkilemek istiyorlar.

Pandemi büyük sermayeli patronların sahip olduğu vakıf üniversitelerinin bu yukarıda saydığım tüm hesaplarını bozdu. Öğrenciden elde edilen ek gelirler yok oldu. Çünkü online eğitimle sadece eğitim ön plana geldi. Bu hizmeti iyi verebilen üniversiteler, iyi akademisyenler online eğitim işini kıvrıldılar.

ÖĞRENCİNİN FIKRİNİ SORAN OLDU MU?

Rektörlerin büyük bir bölümü YÖK Başkanı Erol beye yakınmışlar ve online eğitimin verimi düşürdüğünü söylemişler. Burada acaba öğrencinin fikrini soran oldu mu? Hiç zannetmiyorum. Ben yüzlerce öğrenci ile görüştüm hem sektörel hem de akademik araştırmalar yaptım. Öğrencilerin çok

Doç. Dr. Michael KUYUCU

büyük bir bölümü online eğitimden mutlu. Çünkü online eğitim günümüz gençlerinin en çok istediği şeyi yani "özgürlüğü" sunuyor.

Çok şahit oldum. Yürüyüş yaparken ders dinleyen de oldu, yatağında uzanıp ders dinleyen de oldu. Ek iş bulup çalışmak zorunda olduğundan online derse katılmayan veya yandal - çift dal yapıp çok ders aldığı için dersleri çakışan ve online derslerin videosunu daha sonra izleyen öğrenciler de oldu. Öğrenciler radyo dinler gibi, podcast dinler gibi, youtube videosu izler gibi, yani hayatlarının olağan akışlarında yaşadıkları gibi izliyor online dersleri.

Z KUŞAĞI NE DER BU İŞE?

YÖK'ün hesaplaması gereken bir şey var. Şu an üniversitede eğitim alan gençlerin yüzde ellisinden fazlası Z kuşağına ait. Kalanlar da Y kuşağından. Üç ayağı beş yukarı yüzde 5 civarı da X kuşağından öğrenciler var. Bu sene bir milyon öğrenci

daha üniversiteli olacak. Bunların en az 900 bini Z kuşağından olacak. Z kuşağı teknoloji ile yatıp, teknoloji ile kalkan bir nesil. Uzun olan hiçbir şey gelemiyorlar. Dünya bunun farkında olduğu için eğitim videolarının sürelerini kısaltmaya başladı. Bunun en tipik örneği Linked In-Learning hizmeti. Nerdeyse yirmi dakikadan uzun video yok. Çünkü yeni nesil hızlı yaşıyor, yeni nesil bizim gibi dede modunda değil. Biz bir şeyi düşünmeye başlayınca onlar karar vermiş hatta uygulamaya başlamış oluyorlar. Böyle bir psikolojideki öğrenciyi derste de kampüste de tutamazsın. Tutarsan da zorla tutarsın, zorla da güzellik olmaz.

UĞUR ŞAHİN'DEN ONLINE BİR DERS ALMAK GÜZEL OLMAZ MI?

Bu uygulamanın eğitime de olumsuz etkisi olur. Birakın, üniversiteler farklı coğrafyalardan hocalarla anlaşma yapsın, onlar ders versin. Mesela X bir ildeki bir üniversite İstanbul'dan, İzmir'den bir hocadan faydalansın. İstanbul'daki bir üniversite Fransa'dan, Amerika'dan ya da

başka bir yerde bulunan bir akademisyenden faydalansın. Yurt dışında bulunan Türk akademisyenlerden de faydalanalım, onların online ders vermesinin önünü açalım. Mesela ben bir üniversite sahibi olsam sağlık fakültemde Prof. Dr. Uğur Şahin'in üniversitemde online ders vermesini isterim, bunun için de bir girişimde de bulunurum. Konservatuvarım varsa Warner Music'in CEO'sundan online destek alırım. Ne bileyim iletişim fakültem varsa gider Facebook şirketinden birisini ikna eder online ders vermesini isterim. Ama bizim üniversitelerimizde bu vizyon, bu heves yok. Varsa yoksa "para", "para", "para". Çıkışlar patronları daha çok para kazansın diye YÖK başkanına online eğitimi şikâyet ediyorlar. İşte bunun için yüz yüze eğitimin biraz da sistemsel açıdan avantaj ve dezavantajlarını da düşünmek lazım.

Dünya dijitalleşiyor, çok hızlı dijitalleşiyor. Dünyada eğitim teknolojinin tüm nimetlerinden faydalanırken biz Türkiye'de 1970 model yüz yüze eğitimi tartışıyoruz. Yüzde yüz eğitim Türkiye yüksek eğitimi için bir intihardır. Bunun tartışılması bile zaman kaybı. Bu dönem yüzde online eğitim ile yüz yüze eğitim yüzde 50-50 veya 60/40 uygulanarak yani hibrit eğitim uygulanarak Türk yüksek öğretimini geleceğe hazırlamak lazım. Çünkü 2030'lu yıllarda bu işin rengi değişecek. Tüm eğitimler dijitalleşecek. Uygulamalar da metaverse ile yapılacak. Biz bu rotada giden bir dünyada eğer hala öğrencileri binalara sokarsak, tebeşir kokulu nos-taljik eğitim vermeye devam edersek Türk yüksek eğitimi kaybeder. Ülke kaybeder.

YÜZDE 100 yüz yüze eğitime geçmek bana bir çılgınlık ve çağdışı bir uygulama olur. Gençlerin kesinlikle uyum sağlamak istemeyeceği bir yöntem yüz yüze eğitim. Bu üniversite patronlarına yarar. Kantinleri para kazanır, servisleri para kazanır, çevrede üniversitelerin anlaşma yaptığı oteller, emlakçılar, yurtlar para kazanır. Ama gençler kaybeder. Ülke kaybeder.

Yüzde 100 yüz yüze eğitim bir çılgınlık olur

Tamamen yüz yüze eğitime geçmenin sosyolojik bir etkisi de var. Tüm yüksek eğitim piyasasını İstanbul'a kilitledi sistem. Online eğitimle İstanbul'a olan genç göçünde az da olsa yavaşlamasına katkıda bulunulabilir. Yüz yüze eğitim İstanbul dışında kurulan ve üniversitelerin hem akademisyen hem de öğrenci bulmasını engelleyeceği gibi piyasayı da tamamen İstanbul'a kilitler.

